

สรุปการไปเข้าร่วมประชุม AsiaEngage Conference 2014 :

“Innovation and Creativity: collaboration with communities to tackle problems across ASEAN, Asia and beyond”

สถาบันคลังสมองของชาติในฐานะสำนักงานเลขาธิการของ Engagement Thailand (EnT) ได้จัดกิจกรรมเข้าร่วมการประชุม AsiaEngage Conference 2014 ระหว่างวันที่ 17-21 พฤศจิกายน 2557 ที่เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเดินทาง 24 ท่าน ประกอบด้วยนายกสภามหาวิทยาลัย รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนักจากมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยราชภัฏ และหน่วยงานสนับสนุนทุน รวม 15 แห่ง ทั้งนี้ AsiaEngage ได้เชิญวิทยากรจากประเทศไทยหลายท่านไปบรรยายและนำเสนอผลงาน/Poster รวมทั้งจัด workshop ด้วย ได้แก่ ศ. ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน ศ. ดร. ปิยะวัตติ บุญ-หลง ดร. อวอร์ด โอบาสพัฒนกิจ ดร. กัณทิมา ศิริจีระชัย ดร. รัชฎาพร วิสุทธารกร และ ดร. สุกัญญาจัน รัตนเลิศนุสรณ์

การประชุมนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่า 180 คน ซึ่งมาจากมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมีวิทยากรมาจาก World Bank, Engagement Australia, Australian University Network, และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร จาก 9 ประเทศ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย กัมพูชา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน ในการนำเสนอผลงานนั้น ได้แบ่งเนื้อหาเป็น 5 theme คือ Community engaged teaching and learning, Knowledge-driven Volunteerism and community, Measurement of impact of engage initiatives, Institutionalization and mainstreaming of community engagement และ Research driven community engagement โดยรูปแบบของการประชุม มีทั้ง Pre-Conference workshop, Plenary session, parallel session และมีการลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมชมโครงการอีกด้วย

ในส่วนของผลงานที่มีการนำเสนอ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอกรณีศึกษาเชิงหัวข้อ (topic) มากกว่าเชิงพื้นที่ (area-based) และส่วนใหญ่เป็นการทำงานกับกลุ่มคนด้อยโอกาส เช่น คนยากจนในเมือง คนจนในชนบทห่างไกล วัยรุ่นที่เป็นอันธพาล เป็นต้น ตัวอย่างบทความที่น่าสนใจ เช่น “Engagement through arts: a transformation from poverty and violence to creativity” ซึ่งเป็นการไปทำงาน

กับแก๊งวัยรุ่นที่เป็นอันธพาลชอบชกตีกันให้หันมาทำงานด้านศิลปะ เช่น การเต้นรำ การวาดภาพ การเล่นดนตรี เป็นต้น หรือกรณีศึกษา เรื่อง "From research to socio-technopreneurship" ซึ่งเป็นการทำเครื่องอบเด็กแรกเกิดให้ครอบครัวคนยากจนในชนบท และกรณีศึกษาจากสิงคโปร์ "NGO Bootcamp :Lessons from a pilot on community engaged learning at Yale-NUS College" ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการทำงานสังคมของ NGO มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

ส่วนการศึกษาดูงานในพื้นที่นั้น เป็นการไปเยี่ยมชมหมู่บ้านที่พัฒนาตนเองในโครงการ National Program for Community Empowerment Mandiri (PNPM Mandiri) ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐบาลอินโดนีเซียสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศเพื่อลดปัญหาความยากจน พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และพัฒนาคนในพื้นที่ให้มีความทำงาน โดยได้รับความร่วมมือจาก World Bank ในการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญให้มาจัดกระบวนการในหมู่บ้าน ซึ่งโครงการนี้ประสบความสำเร็จมาก เพราะประชาชนในพื้นที่เป็นคนคิด วางแผน และดำเนินการและบำรุงรักษาเองทั้งหมด ขณะนี้มีคนในพื้นที่ยากจน มากกว่า 60 % ในอินโดนีเซียเข้าร่วมโครงการนี้

นอกจากเข้าร่วมประชุมกับ AsiaEngage แล้ว ผู้เข้าร่วมการประชุมจากประเทศไทยยังได้มีโอกาสมาประชุมโต๊ะกลม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการเพื่อสังคมของประเทศไทย ซึ่งที่ประชุมเห็นตรงกันว่า งานวิชาการเพื่อสังคมของประเทศไทยก้าวหน้าไปมากกว่าประเทศอื่นๆ แต่ประเทศไทยไม่ได้มีการบันทึกและเผยแพร่ผลงานที่มีคุณค่าเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ คำถามคือ เราจะวิธีให้ได้ตัวอย่างโครงการ/กรณีศึกษาที่เด่นที่สุดในแต่ละคณะ/มหาวิทยาลัยมาได้อย่างไร และเราจะนำเสนอกรณีศึกษานั้นๆ อย่างไร ซึ่งที่ประชุมเสนอว่า

- 1) ควรให้แต่ละมหาวิทยาลัยไปจัดเวทีตามคณะเพื่อสร้างกระแสความตื่นตัวของคนในมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น รวมทั้งให้แต่ละคณะเสนอโครงการ/กรณีศึกษาขึ้นมา ควรใช้หลัก inclusive ไม่ควรออกกฎเกณฑ์ไปก่อน เพราะอาจจะทำให้ได้รับโครงการ/กรณีศึกษาน้อยลง
- 2) หลังจากนั้นจึงนำเอากรณีศึกษาเหล่านั้นมาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อให้ได้โครงการที่มีความโดดเด่น ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป
- 3) ควรมีการรวบรวมตัวอย่างโครงการ/กรณีศึกษาด้านงานวิชาการเพื่อสังคมที่มีความโดดเด่นเป็นรูปเล่มไว้ประมาณ 50-100 โครงการ เพื่อการเผยแพร่ และใช้เป็นเอกสารอ้างอิงต่อไป
- 4) ควรตกลงร่วมกันว่า กรณีศึกษา นี้ จะประกอบไปด้วยรายละเอียดอะไรบ้าง และจัดทำเป็น template ไว้ เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการดำเนินการ

นอกจากนี้มีการให้ข้อเสนอแนะต่อตัวแทนของ มทร. ศรีวิชัย ซึ่งจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 2nd Engagement Thailand Annual Conference ในปีหน้าว่า ควรประกอบไปด้วยภาคการบรรยาย/แลกเปลี่ยนความรู้/ประสบการณ์และกรณีศึกษา และควรมีการลงพื้นที่จริงด้วย

การเดินทางไปประชุมครั้งนี้ นอกจากจะได้เรียนรู้จากวิทยากร ผู้นำเสนอโครงการของแต่ละประเทศในการประชุม เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของบาหลี และวิถีชีวิตของคนบาหลีแล้ว ผู้เข้าร่วมโครงการยังได้สร้างเครือข่ายระหว่างกันเองในบรรยากาศกัลยาณมิตร เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และสร้างความร่วมมือในการทำงานวิชาการเพื่อสังคมของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยต่อไปในอนาคต